

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/1103,

annettu 24 päivänä kesäkuuta 2016,

tiivimmän yhteistyön toteuttamisesta tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon neuvoston päätöksen (EU) 2016/954, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2016, luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla asioissa, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin ja kattavat sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset ⁽¹⁾.

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämismääräyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

noudattaa erityistä lainsäätämismääräystä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on ottanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä hyväksyä oikeudellista yhteistyötä koskevia toimenpiteitä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan sitä edellyttäessä.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 81 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti tällaisiin toimenpiteisiin voi sisältyä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus.
- (3) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään toimenpideohjelman tämän periaatteen täytäntöön panemiseksi.
- (4) Komission ja neuvoston yhteinen toimenpideohjelma tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla ⁽³⁾ hyväksyttiin 30 päivänä marraskuuta 2000. Ohjelmassa määritellään lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamistoimet toimenpiteiksi, joilla on tarkoitus helpottaa päätösten vastavuoroista tunnustamista, ja siinä edellytetään säädöksen laatimista aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.

⁽¹⁾ EUVL L 159, 16.6.2016, s. 16.

⁽²⁾ Lausunto, annettu 23. kesäkuuta 2016 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

- (5) Brysselissä 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden ohjelman nimeltä ”Haagin ohjelma: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa” ⁽¹⁾. Tässä ohjelmassa neuvosto kehotti komissiota laatimaan vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ohjelmassa korostettiin myös tarvetta hyväksyä tätä alaa koskeva säädös.
- (6) Komissio hyväksyi 17 päivänä heinäkuuta 2006 vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Vihreällä kirjalla käynnistettiin laaja kuuleminen kaikista eurooppalaisten parien ongelmista, jotka liittyivät yhteisen omaisuuden osittamiseen sekä käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin.
- (7) Brysselissä 10 ja 11 päivänä joulukuuta 2009 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden monivuotisen ohjelman nimeltä ”Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluun varten” ⁽²⁾. Eurooppa-neuvosto katsoi kyseisessä ohjelmassa, että vastavuoroista tunnustamista olisi laajennettava sellaisille aloille, joilla sitä ei tällä hetkellä sovelleta mutta jotka ovat jokapäiväisen elämän kannalta keskeisiä, kuten aviovarallisuussuhteisiin, ottaen samalla huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmät, mukaan lukien oikeusjärjestyksen perusteet (*ordre public*), sekä kansalliset perinteet tällä alalla.
- (8) Komissio hyväksyi 27 päivänä lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen” ja ilmoitti siinä aikovansa antaa ehdotuksen säädökseksi, jonka avulla poistetaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet, erityisesti hankaluudet, joita pareilla on omaisuutensa hoidossa tai jakamisessa.
- (9) Komissio hyväksyi 16 päivänä maaliskuuta 2011 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa ja toisen ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa.
- (10) Kokouksessaan 3 päivänä joulukuuta 2015 neuvosto totesi, ettei asetusehdotuksia, jotka koskivat aviovarallisuussuhteita ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia, voitu hyväksyä yksimielisesti. Tämän alan yhteistyötavoitteita ei siitä syystä voitaisi saavuttaa kohtuullisessa ajassa koko unionissa.
- (11) Joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välisenä aikana Belgia, Bulgaria, Tšekki, Saksa, Kreikka, Espanja, Ranska, Kroatia, Italia, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Itävalta, Portugali, Slovenia, Suomi ja Ruotsi esittivät komissiolle pyynnön, jossa toivottiin tiiviimmän yhteistyön aloittamista näiden jäsenvaltioiden välillä kansainvälisten parien varallisuussuhteiden alalla. Tiiviimpää yhteistyötä toivottiin erityisesti tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa, jotka liittyivät aviovarallisuussuhteisiin ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin. Jäsenvaltiot pyysivät komissiota antamaan neuvostolle ehdotuksen tässä asiassa. Kypros ilmoitti maaliskuussa 2016 päivätyllä kirjeellä komissiolle halustaan osallistua tiiviimmän keskinäisen yhteistyön aloittamiseen; Kypros on ilmoittanut tämän halunsa uudelleen neuvoston työskentelyn aikana.
- (12) Neuvosto hyväksyi 9 päivänä kesäkuuta 2016 päätöksen (EU) 2016/954, jolla se antoi luvan tällaiseen tiiviimpään yhteistyöhön.
- (13) SEUT 328 artiklan 1 kohdan mukaan tiiviimpään yhteistyöhön voivat sitä aloitettaessa liittyä kaikki jäsenvaltiot edellyttäen, että ne täyttävät mahdolliset osallistumisehdot, jotka on vahvistettu luvan antamista koskevassa päätöksessä. Ne voivat myös milloin tahansa liittyä siihen edellyttäen, että ne mainittujen ehtojen lisäksi noudattavat yhteistyön yhteydessä jo annettuja säädöksiä. Komission ja tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne edistävät mahdollisimman monien jäsenvaltioiden osallistumista. Tämän asetuksen olisi oltava kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä olisi sovellettava sellaisenaan ainoastaan niissä jäsenvaltioissa, jotka osallistuvat tiiviimpään yhteistyöhön tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla asioissa, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin ja jotka kattavat sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset päätöksen (EU) 2016/954 nojalla tai SEUT 331 artiklan 1 kohdan toisen tai kolmannen alakohdan mukaisesti hyväksytyyn päätöksen nojalla.

⁽¹⁾ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.

- (14) SEUT 81 artiklan mukaisesti tätä asetusta olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.
- (15) Avioparien oikeusvarmuuden turvaamiseksi heidän omaisuutensa osalta sekä tietyn ennakoitavuuden varmistamiseksi olisi kaikista aviovarallisuussuhteisiin sovellettavista säännöistä säädettävä yhdessä ainoassa säädöksessä.
- (16) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tähän asetukseen olisi koottava säännökset, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten, virallisten asiakirjojen ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen tunnustamista tai tapauksen mukaan hyväksymistä, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa.
- (17) Tässä asetuksessa ei määritellä avioliitoinstituutiota, joka määrittää jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa.
- (18) Tämän asetuksen soveltamisala olisi ulotettava kaikkiin aviovarallisuussuhteita koskeviin yksityisoikeudellisiin näkökohtiin, jotka kattavat puolisoiden omaisuuden päivittäisen hoidon ja aviovarallisuussuhteiden purkautumisen erityisesti puolisoiden erottua tai toisen puolison kuoltua. Tässä asetuksessa termiä ”aviovarallisuussuhteet” olisi tulkittava itsenäisesti, ja sen olisi käsitettävä paitsi säännöt, joista puoliset eivät saa poiketa, myös kaikki valinnaiset säännöt, joista puoliset voivat sopia sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, sekä kaikki sovellettavan lainsäädännön olettamasäännöt. Sen olisi käsitettävä sekä omaisuusjärjestelyt, jotka tietyissä kansallisissa oikeusjärjestelmissä nimenomaisesti ja yksinomaisesti koskevat avioliittoa, että kaikki varallisuussuhteet, jotka on toteutettu puolisoiden välillä sekä puolisoiden ja kolmansien osapuolten välillä ja jotka johtuvat välittömästi aviosuhteesta tai sen purkamisesta.
- (19) Selvyyden vuoksi eräät kysymykset, joiden voitaisiin nähdä olevan yhteydessä aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin, olisi nimenomaisesti suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- (20) Tätä asetusta ei olisi sovellettava puolisoiden oikeuskelpoisuutta ja oikeustoimikelpoisuutta koskeviin kysymyksiin; poissulkeminen ei kuitenkaan saisi käsittää omaisuutta koskevia erityisiä valtuuksia ja oikeuksia, joita joko toisella tai kummallakin puolisoilla on joko suhteessa toisiinsa tai kolmansiin osapuoliin, sillä näiden valtuuksien olisi kuitenkin kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan.
- (21) Tätä asetusta ei olisi sovellettava muihin esikysymyksiin, kuten kysymyksiin avioliiton olemassaolosta, pätevydestä tai tunnustamisesta, jotka kuuluvat edelleen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön, mukaan lukien niiden kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien sääntöjen soveltamisalaan.
- (22) Koska puolisoiden välisistä elatusvelvollisuuksista säädetään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 4/2009 ⁽¹⁾, ne olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Samaa kohtelua olisi sovellettava myös kuolleen puolison perimystä koskeviin kysymyksiin, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 650/2012 ⁽²⁾.
- (23) Kysymykset, jotka koskevat puolisoiden oikeutta siirtää tai tasata keskenään vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksia, jotka ovat karttuneet avioliiton aikana mutta jotka eivät ole tuottaneet eläketuloa tänä aikana, olisi jätettävä näiden eläkeoikeuksien luonteesta riippumatta tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset järjestelmät. Tätä soveltamisalan ulkopuolelle jättämistä olisi kuitenkin tulkittava suppeasti. Tätä asetusta olisi näin ollen sovellettava erityisesti eläkevarojen luokittelua koskevaan kysymykseen samoin kuin määriin, jotka on jo maksettu toiselle puolisoille avioliiton aikana, sekä mahdolliseen korvaukseen, joka myönnettäisiin siinä tapauksessa, että eläke olisi maksettu yhteisellä omaisuudella.
- (24) Tässä asetuksessa olisi sallittava kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden syntyminen tai siirtyminen aviovarallisuussuhteiden seurauksena aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti. Se ei kuitenkaan saisi vaikuttaa joidenkin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä tunnettuihin, lukumäärältään rajoitettuihin (*numerus clausus*) esineoikeuksiin. Jäsenvaltiolta ei saisi edellyttää, että se tunnustaa alueellaan sijaitsevaa omaisuutta koskevan esineoikeuden, jos kyseistä esineoikeutta ei tunneta sen lainsäädännössä.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 650/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönnotosta (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 107).

- (25) Jotta puoliset kuitenkin voisivat nauttia heille aviovarallisuussuhteiden seurauksena syntyneistä tai siirretyistä oikeuksista toisessa jäsenvaltiossa, tässä asetuksessa olisi säädettävä tuntemattoman esineoikeuden muuntamisesta esineoikeudeksi, joka lähinnä vastaa sitä kyseisen toisen jäsenvaltion lainsäädännössä. Muuntamisessa olisi otettava huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä sen vaikutukset. Lähinnä vastaavan kansallisen oikeuden määrittelyä varten voidaan ottaa yhteyttä sen valtion viranomaisiin tai toimivaltaisiin henkilöihin, jonka lakia aviovarallisuussuhteisiin on sovellettu, lisätietojen saamiseksi oikeuden luonteesta ja vaikutuksista. Tätä varten voidaan käyttää siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön nykyisiä verkostoja ja muita käytettävissä olevia toisen valtion lain ymmärtämistä helpottavia keinoja.
- (26) Tässä asetuksessa nimenomaisesti säädetty tuntemattomien esineoikeuksien muuntaminen ei saisi rajoittaa muita muuntamisen muotoja tätä asetusta sovellettaessa.
- (27) Edellytykset, jotka koskevat kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden kirjaamista rekisteriin, olisi suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, eli kiinteän omaisuuden osalta omaisuuden sijaintipaikan laissa (*lex rei sitae*) olisi määritettävä, millaisin oikeudellisin edellytyksin ja miten kirjaaminen on suoritettava ja mitkä viranomaiset, kuten kiinteistörekisterin pitäjät tai notaarit, ovat vastuussa sen tarkistamisesta, että kaikki edellytykset täyttyvät ja että perusteeksi esitetyt tai laaditut asiakirjat ovat riittäviä tai sisältävät tarvittavat tiedot. Viranomaiset voivat erityisesti tarkistaa, että kiinteistön rekisteröintiä varten esitetyssä asiakirjassa mainittu puolison oikeus kiinteistöön on senkaltaisen oikeus, joka kirjataan sellaisenaan rekisteriin tai joka muutoin osoitetaan rekisteriä pitävän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Asiakirjojen päällekkäisyyden välttämiseksi rekisteröintiviranomaisten olisi hyväksyttävä sellaiset toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten laatimat asiakirjat, joiden liikkuvuudesta säädetään tässä asetuksessa. Tämä ei kuitenkaan saisi estää rekisteröintiviranomaisia pyytämästä rekisteröintiä hakevalta henkilöltä sellaisia esimerkiksi verojen maksamiseen liittyviä lisätietoja tai -asiakirjoja, joita edellytetään rekisteriä pitävän jäsenvaltion lainsäädännössä. Toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa rekisteröintiä hakevalle henkilölle, miten puuttuvat tiedot tai asiakirjat toimitetaan.
- (28) Oikeuden rekisteriin kirjaamisen vaikutukset olisi samoin jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, olisi näin ollen määritettävä, onko rekisteröinnillä esimerkiksi oikeuden olemassaolon toteava vai oikeuden luova vaikutus. Jos esimerkiksi oikeuden hankkiminen kiinteään omaisuuteen on rekisterien kaikkia koskevan vaikutuksen (*erga omnes*) varmistamiseksi tai oikeustoimien suojaamiseksi kirjattava rekisteriin sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jossa rekisteriä pidetään, hankinta-ajankohdan määrittämiseen olisi sovellettava kyseisen jäsenvaltion lakia.
- (29) Tässä asetuksessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon erilaiset järjestelmät, joita eri jäsenvaltioissa sovelletaan aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin. Sen vuoksi tätä asetusta sovellettaessa sana "tuomioistuin" olisi ymmärrettävä laajasti niin, että se kattaa paitsi lainkäyttötehtäviä hoitavat tuomioistuimet sanan varsinaisessa merkityksessä myös esimerkiksi notaarit, jotka hoitavat joissakin jäsenvaltioissa tiettyihin aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin liittyviä lainkäyttötehtäviä tuomioistuimen tavoin, sekä notaarit ja oikeusalan ammattihenkilöt, jotka hoitavat joissakin jäsenvaltioissa joihinkin nimenomaisiin aviovarallisuussuhteisiin liittyviä lainkäyttötehtäviä tuomioistuimen antaman valtuutuksen nojalla. Tässä asetuksessa säädettyjen toimivaltasääntöjen olisi sidottava kaikkia tässä asetuksessa määriteltyjä tuomioistuinta. Vastaavasti "tuomioistuimen" käsitteen ei olisi katettava viranomaisia, jotka eivät kuulu jäsenvaltion oikeusviranomaisiin mutta joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan valtuudet käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita. Tällaisia ovat useimmissa jäsenvaltioissa notaarit silloin, kun he eivät hoida lainkäyttötehtäviä.
- (30) Tässä asetuksessa olisi sallittava kaikkien notaarien, joilla on toimivaltaa aviovarallisuussuhteita koskevista asioista jäsenvaltioissa, käyttää kyseistä toimivaltaa. Tässä asetuksessa vahvistetut toimivaltasäännöt sitovat tietyn jäsenvaltion notaareja, jos he kuuluvat tätä asetusta sovellettaessa "tuomioistuimen" määritelmän piiriin.
- (31) Tässä asetuksessa vahvistettuja asiakirjojen liikkumista koskevia sääntöjä olisi sovellettava aviovarallisuussuhteita koskeviin asiakirjoihin, joita notaarit laativat jäsenvaltioissa. Kun notaarit hoitavat lainkäyttötehtäviä, tässä asetuksessa säädettyjen toimivaltasääntöjen olisi sidottava heitä ja heidän tekemiensä päätösten olisi liikuttava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevien tämän asetuksen säännösten mukaisesti. Kun notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, näiden toimivaltasääntöjen ei olisi sidottava heitä ja heidän antamiensa virallisten asiakirjojen olisi liikuttava virallisia asiakirjoja koskevien tämän asetuksen säännösten mukaisesti.

- (32) Jotta voidaan ottaa huomioon aviopariin lisääntynyt liikkuvuus ja edistää hyvää lainkäyttöä, tämän asetuksen toimivaltasäännöillä olisi mahdollistettava, että kansalaisten kaikki toisiinsa liittyvät oikeusasiat käsiteltäisiin saman jäsenvaltion tuomioistuimissa. Tätä varten tässä asetuksessa olisi pyrittävä keskittämään aviovarallisuussuhteita koskeva toimivalta jäsenvaltioon, jonka tuomioistuin käsittelee puolison perimystä asetuksen (EU) N:o 650/2012 mukaisesti tai avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaa asiaa neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003⁽¹⁾ mukaisesti.
- (33) Tässä asetuksessa olisi säädettävä, että jos puolison perimystä koskeva oikeudenkäynti on vireillä jäsenvaltion tuomioistuimissa asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimilla tulisi olla toimivalta ratkaista kyseiseen perimysasiaan liittyvät aviovarallisuussuhteita koskevat asiat.
- (34) Vastaavasti aviovarallisuussuhteita koskevat asiat, jotka syntyvät avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan asian yhteydessä, olisi käsiteltävä sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa viimeksi mainittua asiaa käsitellään asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla, paitsi jos toimivalta ratkaista avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevia asioita voi perustua ainoastaan erityisiin toimivaltaperusteisiin. Tällaisissa tapauksissa toimivallan keskittämistä ei pitäisi sallia ilman puolisoitten sopimusta.
- (35) Siltä osin kuin aviovarallisuussuhteita koskevat asiat eivät liity puolison perimystä tai avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaan, jäsenvaltion tuomioistuimissa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että toimivalta määritetään perättäin sovellettavien liittymäperusteiden perusteella. Ensimmäisenä liittymäperusteena on puolisoitten asuinpaikka hetkellä, jolloin asia saatettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Nämä liittymäperusteet heijastaisivat kansalaisten vapaan liikkuvuuden lisääntymistä ja varmistaisivat puolisoitten todellisen liittymän jäsenvaltioon, jossa toimivaltaa käytetään.
- (36) Oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja asianosaisten sopimusvapauden lisäämiseksi tässä asetuksessa olisi annettava tietyin edellytyksin asianosaisille mahdollisuus tehdä oikeuspaikkasopimus joko sen jäsenvaltion tuomioistuimen hyväksi, jonka lakia sovelletaan, taikka sen jäsenvaltion tuomioistuimen hyväksi, jossa avioliitto solmittiin.
- (37) Tätä asetusta sovellettaessa ja kaikkien mahdollisten tilanteiden huomioon ottamiseksi jäsenvaltiolla, jossa avioliitto solmittiin, tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka viranomaisten edessä avioliitto solmittiin.
- (38) Jäsenvaltion tuomioistuin voi todeta, että avioliittoa ei sen soveltamien kansainvälisen yksityisoikeuden normien mukaan voi tunnustaa aviovarallisuussuhteita koskevaa oikeudenkäyntiä varten. Tällaisessa tapauksessa saattaa poikkeuksellisesti olla tarpeen todeta, ettei kyseisellä tuomioistuimella ole tämän asetuksen mukaista toimivaltaa. Tuomioistuimen on toimittava ripeästi, ja asianosaisten olisi toimivaltaperusteiden järjestyksestä riippumatta voitava saattaa asia vireille missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, jolla on toimivallan antava liittymä. Tällöin on kuitenkin kunnioitettava asianosaisten sopimusvapautta. Tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille sen jälkeen, kun toimivallan puuttuminen on todettu, voi myös joutua samassa tilanteessa poikkeuksellisesti toteamaan, ettei se ole toimivaltainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta sen jäsenvaltion tuomioistuimeen, jossa avioliitto solmittiin. Eri toimivaltasääntöjen yhdistelmällä olisi kuitenkin varmistettava, että asianosaisilla on kaikki mahdollisuudet panna asia vireille sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa, joka hyväksyy toimivallan puolisoitten aviovarallisuussuhteiden toteuttamisessa.
- (39) Tämän asetuksen ei olisi estettävä asianosaisia ratkaisemasta aviovarallisuussuhteita koskevaa asiaa valitsemassaan jäsenvaltiossa sovinnollisesti tuomioistuimen ulkopuolella, esimerkiksi notaarin avulla, jos se on mahdollista kyseisen jäsenvaltion lain nojalla. Näin olisi voitava toimia myös siinä tapauksessa, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki ei ole kyseisen jäsenvaltion laki.
- (40) Jotta varmistettaisiin, että kaikkien jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat käyttää toimivaltaa samoilla perusteilla puolisoitten aviovarallisuussuhteiden osalta, tässä asetuksessa olisi lueteltava tyhjentävästi perusteet, joilla tällaista toissijaista toimivaltaa voidaan käyttää.

⁽¹⁾ Neuvoston asetukset (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta (EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1).

- (41) Erityisesti niiden tilanteiden varalta, joissa oikeussuoja on evätty, tässä asetuksessa olisi säädettävä varatoimivallan (*forum necessitatis*) käyttämisestä niin, että jäsenvaltion tuomioistuimelle annetaan poikkeustapauksissa mahdollisuus ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia, jolla on läheinen liittymä kolmanteen valtioon. Tällainen poikkeustapaus voi syntyä, kun oikeudenkäynti asianomaisessa kolmannessa valtiossa osoittautuu mahdottomaksi esimerkiksi sisällissodan vuoksi tai kun puolison ei kohtuudella voida odottaa aloittavan oikeudenkäyntiä tai osallistuvan siihen kyseisessä valtiossa. Varatoimivaltaa olisi kuitenkin käytettävä ainoastaan, jos asialla on riittävä liittymä jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.
- (42) Lainkäytön yhdenmukaisuuden vuoksi olisi vältettävä sitä, että eri jäsenvaltioissa annetaan keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Sitä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisistä menettelysäännöistä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä. Yksi tällainen menettelysääntö on vireilläolosaääntö (*lis pendens*), joka tulee sovellettavaksi, jos sama aviovarallisuussuhteita koskeva asia pannaan vireille eri jäsenvaltioissa olevissa eri tuomioistuimissa. Säännön mukaan määritetään, minkä tuomioistuimen olisi jatkettava aviovarallisuussuhteita koskevan asian käsittelyä.
- (43) Jotta kansalaiset voisivat hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista siten, että tähän liittyy täysi oikeusvarmuus, tällä asetuksella olisi annettava puolisoille mahdollisuus selvittää ennakolta, mitä lakia heidän aviovarallisuussuhteisiinsa sovelletaan. Ristiriitaisten tulosten välttämiseksi olisi sen vuoksi otettava käyttöön yhdenmukaiset lainvalintasäännöt. Pääsääntönä olisi oltava, että aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon niillä on läheinen liittymä. Oikeusvarmuuden saavuttamiseksi ja aviovarallisuussuhteiden pirstoutumisen välttämiseksi aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia olisi sovellettava kyseessä oleviin aviovarallisuussuhteisiin kokonaisuudessaan eli kaikkeen aviovarallisuussuhteiden piiriin kuuluvaan omaisuuteen sen luonteesta riippumatta ja myös silloin, kun omaisuus sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa.
- (44) Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia olisi sovellettava, vaikka kyseessä ei olisi jäsenvaltion laki.
- (45) Jotta puolisoiden olisi helpompaa hoitaa omaisuuttaan, heille olisi annettava tässä asetuksessa omaisuuden luonteesta tai sijainnista riippumatta mahdollisuus valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettava laki niiden lakien joukosta, joihin heillä on läheinen yhteys joko asuinpaikkansa tai kansalaisuutensa perusteella. Valinta voidaan tehdä milloin tahansa joko ennen avioliittoa, avioliiton solmimisen yhteydessä tai avioliiton aikana.
- (46) Jotta voidaan turvata oikeustoimien oikeusvarmuus ja estää aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen ilman, että vaihtaminen annetaan puolisoille tiedoksi, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia ei saa vaihtaa, elleivät puoliset ole nimenomaisesti pyytäneet lain vaihtamista. Puolisoiden tekemä lain vaihto ei voi tulla voimaan takautuvasti, paitsi jos puoliset ovat nimenomaisesti näin päättäneet. Missään oloissa tämä ei saa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin.
- (47) Lainvalintasopimuksen aineellista ja muodollista pätevyyttä koskevat säännöt olisi määritettävä niin, että puolisoiden tietoon perustuva lainvalinta helpottuu ja että heidän yhteistä sopimustaan kunnioitetaan oikeusvarmuuden ja paremman oikeussuojan saatavuuden varmistamiseksi. Muodollisen pätevyuden osalta olisi otettava käyttöön tiettyjä takeita sen varmistamiseksi, että puoliset ovat tietoisia valintansa seurauksista. Lainvalintasopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisena ja päivättävä, ja molempien asianosaisten olisi allekirjoitettava se. Jos kuitenkin sen jäsenvaltion laissa, jossa molempien puolisoiden asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä, edellytetään muitakin muotovaatimuksia, kyseisiä vaatimuksia olisi noudatettava. Jos puolisoiden asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa, jotka asettavat erilaisia muotovaatimuksia, jommankumman valtion muotovaatimusten noudattamisen tulisi riittää. Jos puolisoista vain toisen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jossakin jäsenvaltiossa, joka asettaa muita muotovaatimuksia, niitä olisi noudatettava.
- (48) Avioehtosopimus on aviovarallisuutta koskevien määräysten muoto, ja sen sallittavuus ja hyväksyttävyyys vaihtelevat jäsenvaltioittain. Jotta helpotetaan sitä, että avioehtosopimuksen johdosta saadut aviovarallisuussuhdetta koskevat oikeudet hyväksytään jäsenvaltioissa, olisi määriteltävä avioehtosopimuksen muodollista pätevyyttä koskevat säännöt. Sopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin osapuolen olisi allekirjoitettava se. Sopimuksen olisi kuitenkin täytettävä myös muita pätevyysvaatimuksia, sen mukaan kuin säädetään tässä asetuksessa määritetyssä aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa laissa ja sen jäsenvaltion laissa, jossa puolisoiden asuinpaikka on. Tässä asetuksessa olisi määritettävä myös, mitä lakia sovelletaan avioehtosopimuksen aineelliseen pätevyteen.

- (49) Jotta voidaan taata ennakoitavuus ja oikeusvarmuus sekä ottaa huomioon parin todellinen tilanne, tässä asetuksessa olisi säädettävä yhdenmukaisista lainvalintasäännöistä, joiden nojalla voidaan määrittää puolisoitten kaikkeen omaisuuteen sovellettava laki perättäin sovellettavien liittymäperusteiden perusteella niitä tapauksia varten, joissa puoliset eivät ole valinneet sovellettavaa lakia. Ensimmäiseksi perusteeksi olisi asetettava puolisoitten ensimmäinen yhteinen asuinpaikka pian avioitumisen jälkeen. Sitä seuraisi puolisoitten yhteinen kansalaisuus avioitumishetkellä. Jos kumpikaan näistä perusteista ei täyty tai jos puolisoilla ei ole vielä ollut ensimmäistä yhteistä asuinpaikkaa tapauksissa, joissa kummallakin puolisoilla on avioitumishetkellä sama kaksoiskansalaisuus, olisi sovellettava sen valtion lakia, johon puolisoilla on läheisimmät yhteydet. Jälkimmäistä perustetta sovellettaessa olisi otettava huomioon kaikki olosuhteet, ja olisi tehtävä selväksi, että nämä läheisimmät yhteydet olisi otettava huomioon sellaisina, kuin ne olivat avioitumishetkellä.
- (50) Kun tässä asetuksessa viitataan kansalaisuuteen liittymäperusteena, kysymys siitä, miten käsitellä tapauksia, joissa henkilöillä on useita kansalaisuuksia, on esikysymys, joka ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, vaan siihen olisi sovellettava kansallista oikeutta, mukaan lukien tarvittaessa kansainvälisiä yleissopimuksia, noudattaen täysin unionin yleisiä periaatteita. Tämän ei olisi vaikutettava tämän asetuksen mukaisen lainvalinnan pätevytyteen.
- (51) Jos lainvalinta- tai avioehtosopimusta ei ole tehty, jäsenvaltion oikeusviranomaisen olisi aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia määritettäessä voitava kumman tahansa puolison pyynnöstä tehdä poikkeustapauksissa – jos puoliset ovat muuttaneet asuinvaltioonsa pitkäksi aikaa – johtopäätös, että tuon valtion lakia voidaan soveltaa, jos puoliset ovat tukeutuneet siihen. Tämä ei saa missään tapauksessa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin.
- (52) Aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaksi määritettyä lakia olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin alkaen siitä, että toisen tai kummankin puolison varallisuus luokitellaan eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen purkamisen jälkeen, ja päättyen siihen, että varallisuus ositetaan. Lain tulisi käsitellä aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten oikeussuhteisiin. Puoliso voi kuitenkin vedota aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaan lakiin kolmatta osapuolta vastaan tällaisten vaikutusten soveltamiseksi ainoastaan, jos puolison ja kolmannen osapuolen oikeudelliset suhteet ovat syntyneet aikana, jolloin kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää kyseisestä laista.
- (53) Yleistä etua koskevien seikkojen, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmän suojelun, olisi annettava oikeutus siihen, että jäsenvaltioiden tuomioistuimet ja muut toimivaltaiset viranomaiset saavat poikkeustapauksissa mahdollisuuden soveltaa poikkeuksia, jotka perustuvat kansainvälisesti pakottaviin säännöksiin. Näin ollen ”kansainvälisesti pakottavien säännösten” käsitteen olisi katettava pakottavat säännöt, kuten yhteisenä kotina käytetyn asunnon suojaa koskevat säännöt. Tämä aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain soveltamista koskeva poikkeus edellyttää kuitenkin suppeaa tulkintaa, jotta se olisi sopusoinnussa tämän asetuksen yleisen tavoitteen kanssa.
- (54) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille aviovarallisuussuhteita koskevia asioita käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille olisi myös annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla ottamatta huomioon ulkomaisen lain tiettyjä säännöksiä, jos tällaisten säännösten soveltaminen olisi tiettyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (*ordre public*) kanssa. Tuomioistuimet tai muut toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan saisi soveltaa oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta estääkseen toisen valtion lain soveltamista tai kieltäytyäkseen toisen jäsenvaltion päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamisesta tai tapauksen mukaan hyväksymisestä taikka täytäntöönpanosta, jos tämä olisi vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, ja erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjimättömyysperiaatetta.
- (55) Koska eräissä valtioissa on käytössä kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan tällä asetuksella säänneltäviin kysymyksiin, olisi säädettävä, missä määrin tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näiden valtioiden eri alueilla.
- (56) Kun otetaan huomioon tämän asetuksen yleinen tavoite, joka on se, että aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa annetut, jäsenvaltioissa tehdyt päätökset tunnustetaan vastavuoroisesti, tässä asetuksessa olisi oltava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.

- (57) Jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset järjestelmät, joiden mukaisesti aviovarallisuussuhteita koskevia asioita käsitellään jäsenvaltioissa, tässä asetuksessa olisi varmistettava virallisten asiakirjojen hyväksyminen ja täytäntöönpanokelpoisuus aviovarallisuutta koskevista asioista kaikissa jäsenvaltioissa.
- (58) Virallisilla asiakirjoilla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin niillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai sen kanssa mahdollisimman vertailukelpoinen vaikutus. Kun määritellään tietyn virallisen asiakirjan todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa tai sen kanssa mahdollisimman vertailukelpoista vaikutusta, olisi todettava, millainen virallisen asiakirjan todistusvoima on laadultaan ja soveltamisalaltaan alkuperäjäsenvaltiossa. Siksi alkuperäjäsenvaltion laista riippuu, millainen todistusvoima tietyllä virallisella asiakirjalla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa.
- (59) Virallisen asiakirjan "virallisuuden" olisi oltava itsenäinen käsite, jonka kattamia seikkoja ovat esimerkiksi asiakirjan aitous, asiakirjan muodolliset vaatimukset, asiakirjan laativan viranomaisen valtuudet ja menettely, jonka mukaisesti asiakirja laaditaan. Virallisuuden olisi katettava myös asianomaisen viranomaisen viralliseen asiakirjaan merkitsemät tosiseikat, esimerkiksi se, että mainitut asianosaiset saapuivat viranomaisen luokse mainittuna ajankohtana ja että he tekivät mainitut ilmoitukset. Jos asianosainen haluaa riitauttaa virallisen asiakirjan virallisuuden, hänen olisi tehtävä se virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa kyseisen jäsenvaltion lain mukaisesti.
- (60) Ilmaisu "viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet" olisi tulkittava viittaukseksi viralliseen asiakirjaan kirjattuun asiasisältöön. Asianosaisen, joka haluaa riitauttaa viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet, olisi tehtävä se tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen tämän asetuksen nojalla. Kyseisen tuomioistuimen olisi ratkaistava riitautettu asia aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti.
- (61) Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa tulee esille kysymys, joka koskee viralliseen asiakirjaan kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita, pääasiaa käsittelevä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tuon kysymyksen.
- (62) Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei olisi oltava todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä. Jos riitautus koskee ainoastaan erityistä kysymystä, joka liittyy viralliseen asiakirjaan kirjattuihin oikeustoimiin ja oikeudellisiin suhteisiin, kyseessä olevalla virallisella asiakirjalla ei olisi riitautetun kysymyksen osalta oltava todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä. Riitautuksen johdosta pätemättömäksi julistetun virallisen asiakirjan olisi lakattava olemasta todistusvoimainen.
- (63) Jos viranomaiselle esitetään tätä asetusta sovellettaessa kaksi ristiriidassa olevaa virallista asiakirjaa, sen olisi arvioitava, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena ottaen huomioon kyseessä olevan tapauksen olosuhteet. Jos olosuhteiden perusteella ei ole selvää, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena, kysymys olisi ratkaistava tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen tämän asetuksen nojalla, tai tuomioistuimessa, jossa asia on tullut esiin vireillä olevan oikeudenkäynnin kuluessa. Jos virallinen asiakirja ja päätös ovat ristiriidassa keskenään, olisi otettava huomioon tämän asetuksen mukaiset päätösten tunnustamatta jättämisen perusteet.
- (64) Tämän asetuksen nojalla tapahtuvan, aviovarallisuussuhdetta koskevan päätöksen tunnustamisen ja täytäntöönpanon ei olisi kuitenkaan millään tavalla merkittävä sen avioliiton tunnustamista, johon päätökseen johtaneet aviovarallisuussuhteet perustuvat.
- (65) Olisi säädettävä, millainen suhde vallitsee tämän asetuksen ja sellaisten aviovarallisuussuhteita koskevien kahden- tai monenvälisen sopimusten ja yleissopimusten välillä, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat.
- (66) Tämän asetuksen ei olisi estettävä seuraavien sopimusten sopimuspuolina olevia jäsenvaltioita edelleen soveltamasta tiettyjä kyseisten sopimusten määräyksiä, siltä osin kuin niissä määrätään aviovarallisuussuhteisiin liittyvissä asioissa annettujen päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksinkertaistetulla ja nopeutetulla menettelyllä: avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävä Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006; perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskeva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 19 päivänä marraskuuta 1934 tehty sopimus, sellaisena kuin se on

tarkistettuna kesäkuussa 2012; sekä yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 11 päivänä lokakuuta 1977 tehty sopimus.

- (67) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi jäsenvaltiot olisi velvoitettava ilmoittamaan tietyt tiedot aviovarallisuussuhteita koskevista säädöksistään ja menettelyistään neuvoston päätöksellä 2001/470/EY⁽¹⁾ perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa. Jotta kaikki tämän asetuksen käytännön soveltamisen kannalta oleelliset tiedot voidaan julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* hyvissä ajoin, jäsenvaltioiden olisi myös ilmoitettava kyseiset tiedot komissiolle ennen asetuksen soveltamisen aloittamista.
- (68) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi ja nykyaikaisen viestintäteknologian käytön mahdollistamiseksi olisi myös vahvistettava vakiolomakkeet todistuksille, jotka esitetään päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen yhteydessä.
- (69) Tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen ja määräpäivien laskemiseen olisi sovellettava neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71⁽²⁾.
- (70) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa päätösten, tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen ja virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevien todistusten ja lomakkeiden laatimisen ja myöhemmän muuttamisen osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽³⁾ mukaisesti.
- (71) Tässä asetuksessa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimista ja myöhempää muuttamista koskevien täytäntöönpanosäädösten hyväksymiseen olisi sovellettava neuvoa-antavaa menettelyä.
- (72) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat henkilöiden vapaa liikkuvuus unionissa, puolisoiden mahdollisuus järjestää varallisuusoikeudelliset suhteensa keskenään ja suhteensa kolmansiin osapuoliin yhteiselämänsä aikana ja omaisuuden osituksessa sekä parempi ennakoitavuus ja oikeusvarmuus, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, tarvittaessa toteuttamalla tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti unioni voi siten toteuttaa toimenpiteitä. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (73) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen seuraavat artiklat: 7 artikla (yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen), 9 artikla (oikeus solmia avioliitto ja oikeus perustaa perhe kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti), 17 artikla (omistusoikeus), 21 artikla (syrjintäkielto) ja 47 artikla (oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen). Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava tätä asetusta kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin.

Sitä ei sovelleta vero-, tulli- tai hallintoasioihin.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 2001/470/EY, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1182/71, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1971, määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä (EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. Tämän asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu seuraavat asiat:
  - a) puolisoiden oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus;
  - b) avioliiton olemassaolo, pätevyys tai tunnustaminen;
  - c) elatusvelvoitteet;
  - d) perimys kuolleen puolison jälkeen;
  - e) sosiaaliturva;
  - f) avioeron, asumuseron tai avioliiton mitätöinnin tapauksessa oikeus siirtää tai tasata puolisoiden kesken avioliiton aikana karttuneita vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksia, jotka eivät ole tuottaneet eläketuloa avioliiton aikana;
  - g) omaisuuteen liittyvien esineoikeuksien luonne; ja
  - h) kiinteään tai irtaimen omaisuuteen liittyvien oikeuksien kirjaaminen rekisteriin, mukaan lukien kirjaamisen oikeudelliset edellytykset, ja tällaisten oikeuksien rekisteriin kirjaamisen tai kirjaamatta jättämisen vaikutukset.

2 artikla

Toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa jäsenvaltioissa

Tällä asetuksella ei vaikuteta jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltaan käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita.

3 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan
  - a) 'aviovarallisuussuhteilla' kaikkia niitä sääntöjä, jotka koskevat avioliiton tai sen purkamisen seurauksena syntyneitä varallisuussuhteita puolisoiden välillä sekä heidän suhteissaan kolmansiin osapuoliin;
  - b) 'avioehtosopimuksella' puolisoiden tai tulevien puolisoiden välistä sopimusta, jolla he järjestävät aviovarallisuussuhteensa;
  - c) 'virallisella asiakirjalla' aviovarallisuussuhteita koskevaa asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja jonka
    - i) virallisuus liittyy tuon asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön; ja
    - ii) virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu alkuperäjäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho;
  - d) 'päätokeksellä' aviovarallisuussuhteita koskevaa jäsenvaltion tuomioistuimen päätöstä riippumatta siitä, miksi päätöstä kutsutaan, samoin kuin oikeudenkäyntikulua koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;
  - e) 'tuomioistuimessa tehdyllä sovinnolla' tuomioistuimen hyväksymää tai menettelyn kuluessa tuomioistuimessa tehtyä sovintoa aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa;

- f) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätös on tehty tai virallinen asiakirja on laadittu taikka tuomioistuimessa tehty sovinto on hyväksytty tai tehty;
- g) 'täytäntöönpanojäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa pyydetään.

2. Tässä asetuksessa 'tuomioistuimella' tarkoitetaan oikeusviranomaisia ja kaikkia muita viranomaisia ja oikeusalan ammattilaisia, jotka ovat toimivaltaisia aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa ja hoitavat oikeudellisia tehtäviä tai jotka toimivat oikeusviranomaisen antaman valtuutuksen nojalla tai oikeusviranomaisen valvonnassa, edellyttäen, että nämä muut viranomaiset ja oikeusalan ammattilaiset pystyvät antamaan takeita puolueettomuudestaan ja asianosaisten oikeudesta tulla kuulluksi ja että niiden toimintajäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti tekemät päätökset täyttävät seuraavat edellytykset:

- a) päätökseen voi hakea muutosta tai pyytää sen uudelleen tarkastelua oikeusviranomaisessa; ja
- b) päätöksellä on sama oikeusvoima ja vaikutus kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut muut viranomaiset ja oikeusalan ammattihenkilöt 64 artiklan mukaisesti.

II LUKU

TOIMIVALTA

4 artikla

Toimivalta toisen puolison kuollessa

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pannaan vireille puolison perimystä koskeva kanne asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimella on toimivalta ratkaista kyseiseen perintöasiaan liittyvät aviovarallisuussuhteita koskevat kysymykset.

5 artikla

Toimivalta avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevissa asioissa

1. Jos jäsenvaltion tuomioistuimelle tehdään avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskeva hakemus asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimella on toimivalta ratkaista kyseiseen hakemukseen liittyvät aviovarallisuussuhteita koskevat kysymykset, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa edellyttää puolisojen sopimusta, jos tuomioistuin, jonka ratkaistavaksi avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskeva hakemus jätetään, on
- a) sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa on hakijan asuinpaikka ja jossa hän on asunut vähintään vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennen luetelmakohdan mukaisesti;
- b) sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka kansalainen hakija on ja jossa on hänen asuinpaikkansa ja jossa hän on asunut vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennen luetelmakohdan mukaisesti;
- c) tuomioistuin, jossa asumuseron avioeroksi muuntamista koskeva asia pannaan vireille asetuksen (EY) N:o 2201/2003 5 artiklan nojalla; tai
- d) tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille asetuksen (EY) N:o 2201/2003 7 artiklan nojalla muissa tapauksissa.

3. Jos tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään ennen aviovarallisuussuhteita koskevan asian vireillepanoa tuomioistuimessa, sen on oltava 7 artiklan 2 kohdan mukainen.

6 artikla

Toimivalta muissa tapauksissa

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole toimivaltaa 4 tai 5 artiklan nojalla tai jos on kyse muista kuin näissä artikloissa säädetystä tapauksista, toimivalta ratkaista puolisoiden aviovarallisuussuhteita koskevat kysymykset kuuluu sen jäsenvaltion tuomioistuimelle,

- a) jonka alueella puolisoiden asuinpaikka on silloin, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista;
- b) jonka alueella puolisoiden viimeinen asuinpaikka oli, edellyttäen, että toinen puolisoista edelleen asuu siellä silloin, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista;
- c) jonka alueella vastaajan asuinpaikka on silloin, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista;
- d) jonka kansalaisuus molemmilla puolisoilla on silloin, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

7 artikla

Oikeuspaikan valinta

1. Asianosaiset voivat 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sopia, että heidän aviovarallisuussuhteitaan koskevissa asioissa yksinomainen toimivalta on joko sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jonka lakia sovelletaan 22 artiklan tai 26 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan nojalla, tai sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jossa avioliitto solmittiin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu sopimus on tehtävä kirjallisesti, ja kaikkien kyseessä olevien asianosaisten on päivättävä ja allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää sopimuksen pysyvä tallenne.

8 artikla

Vastaajan saapuville tuloon perustuva toimivalta

1. Sen toimivallan lisäksi, joka tuomioistuimella on tämän asetuksen muiden säännösten nojalla, toimivaltainen on sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka lakia sovelletaan 22 artiklan tai 26 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan nojalla ja jossa vastaaja vastaa. Tätä sääntöä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun vastaaja on vastannut kiistääkseen toimivallan, eikä 4 artiklan tai 5 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa.

2. Ennen kuin tuomioistuin toteaa olevansa toimivaltainen 1 kohdan nojalla, sen on varmistettava, että vastaaja tietää oikeudestaan kiistää toimivalta sekä haasteeseen vastaamisen tai vastaamatta jättämisen seurauksista.

9 artikla

Vaihtoehtoinen toimivalta

1. Jos sen jäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta 4, 6, 7 tai 8 artiklan nojalla, katsoo, että kyseessä olevaa avioliittoa ei sen kansainvälisen yksityisoikeuden säännösten mukaan tunnusteta aviovarallisuussuhteita koskevaa oikeudenkäyntiä varten, se voi poikkeuksellisesti jättää asian tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi. Jos tuomioistuin jättää asian tutkimatta tällä perusteella, sen on annettava tätä koskeva päätös ilman aiheetonta viivytystä.

2. Jos tuomioistuin, jolle toimivalta 4 tai 6 artiklan nojalla kuuluisi, jättää asian tutkimatta ja asianosaiset sopivat 7 artiklan mukaisesti toimivallan siirtämisestä toisen jäsenvaltion tuomioistuimelle, tämän toisen jäsenvaltion tuomioistuimella on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.

Muissa tapauksissa toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa on minkä tahansa muun jäsenvaltion tuomioistuimella 6 tai 8 artiklan nojalla tai sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jossa avioliitto solmittiin.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta, jos asianosaisille on myönnetty avioero tai asumusero taikka avioliitto on mitätöity päätöksellä, jonka tuomioistuinjäsenvaltio voi tunnustaa.

10 artikla

Toissijainen toimivalta

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole 4, 5, 6, 7 tai 8 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 9 artiklan nojalla jättäneet asian tutkimatta eikä millään tuomioistuimella ole 9 artiklan 2 kohdan nojalla toimivaltaa, sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka alueella toisella tai kummallakin puolisoilla on kiinteää omaisuutta, on toimivaltainen, mutta tällöin sen tuomioistuimen toimivalta, jossa kanne on pantu vireille, koskee pelkästään asianomaista kiinteää omaisuutta.

11 artikla

Varatoimivalta

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole 4, 5, 6, 7, 8 tai 10 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 9 artiklan nojalla jättäneet asian tutkimatta eikä jäsenvaltion millään tuomioistuimella ole 9 artiklan 2 kohdan tai 10 artiklan nojalla toimivaltaa, jäsenvaltion tuomioistuin voi poikkeuksellisesti ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevan asian, jos oikeudenkäyntiä ei voida kohtuudella panna vireille tai toteuttaa tai jos oikeudenkäynti olisi mahdoton kolmannessa valtiossa, johon asialla on läheinen liittymä.

Asialla on oltava riittävä liittymä jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.

12 artikla

Toimivalta vastakanteen yhteydessä

Tuomioistuimella, jossa asia on vireillä 4, 5, 6, 7, 8 artiklan, 9 artiklan 2 kohdan, 10 tai 11 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

13 artikla

Oikeudenkäynnin rajoittaminen

1. Jos sellaisen perittävän jäämistöön, jonka perimys kuuluu asetuksen (EU) N:o 650/2012 soveltamisalaan, kuuluu kolmannessa valtiossa sijaitsevaa omaisuutta, tuomioistuin, jossa aviovarallisuussuhteita koskeva asia on vireillä, voi asianosaisen pyynnöstä päättää, ettei se anna päätöstä tästä omaisuudesta, jos on odotettavissa, ettei sen kyseistä omaisuutta koskevaa päätöstä tunnusteta eikä soveltuissa tapauksissa julisteta täytäntöönpanokelpoiseksi kyseisessä kolmannessa valtiossa.

2. Edellä oleva 1 kohta ei vaikuta asianosaisten oikeuteen rajoittaa oikeudenkäynnin alaa sen jäsenvaltion lain nojalla, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä.

14 artikla

Asian vireillepano tuomioistuimessa

Tätä lukua sovellettaessa asian katsotaan tulleen vireille tuomioistuimessa

- a) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle;
- b) jos kyseinen asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiannosta vastaava viranomaisn ottaa sen vastaan, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen; tai
- c) jos asian käsittely aloitetaan tuomioistuimen omasta aloitteesta, ajankohtana, jona tuomioistuin tekee päätöksen käsittelyn aloittamisesta, tai jos tällaista päätöstä ei edellytetä, ajankohtana, jona tuomioistuin kirjaa asian rekisteriin.

15 artikla

Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pantu kanne koskee aviovarallisuussuhteita koskevaa asiaa, jossa tuomioistuin ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, sen on omasta aloitteestaan ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa.

16 artikla

Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kanne on pantu vireille, ei vastaa asiassa, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on osoitettu, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai vastaava asiakirja riittävän ajoissa voidakseen valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikki tätä varten tarpeelliset toimenpiteet on toteutettu.
2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007⁽¹⁾ 19 artiklaa sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan sijasta, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli mainitun asetuksen nojalla toimitettava jäsenvaltiosta toiseen.
3. Jos asetusta (EY) N:o 1393/2007 ei voida soveltaa, on sovellettava oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi ulkomailla kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta (EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79).

*17 artikla***Vireilläolo**

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa pannaan samojen asianosaisten välillä vireille samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa asia on pantu vireille ensimmäisenä, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa asia on pantu ensimmäisenä vireille, on toimivaltainen.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille, pyytää muita tuomioistuimia, joissa on pantu vireille kanne samassa asiassa, ilmoittamaan niiden käsiteltävänä olevien asioiden vireilletulopäivät, näiden muiden tuomioistuinten on tehtävä ilmoitus ensiksi mainitulle tuomioistuimelle viipymättä.
3. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa asia on tullut ensimmäisenä vireille, on toimivaltainen, on muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jätettävä asia tutkimatta.

*18 artikla***Toisiinsa liittyvät kanteet**

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kannetta ei ole pantu vireille ensimmäisenä, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetut kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, sellainen tuomioistuin, jossa kannetta ei ole pantu vireille ensimmäisenä, voi osapuolen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille ensimmäisenä, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja jos niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa kanteiden katsotaan liittyvän toisiinsa, jos niiden välillä on niin läheinen liittymä, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä on tarkoituksenmukaista, jotta kanteiden käsitteleminen erillään ei johtaisi ristiriitaisiin päätöksiin

*19 artikla***Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet**

Jäsenvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia voidaan pyytää kyseisen valtion tuomioistuimelta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuin on tämän asetuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

III LUKU

SOVELLETTAVA LAKI*20 artikla***Universaalinen soveltaminen**

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se jonkin jäsenvaltion laki.

*21 artikla***Sovellettavan lain yhtenäisyys**

Aviovarallisuussuhteisiin 22 tai 26 artiklan nojalla sovellettavaa lakia sovelletaan kaikkeen aviovarallisuuteen kuuluvaan omaisuuteen sen sijainnista riippumatta.

*22 artikla***Sovellettavan lain valinta**

1. Puolisot tai tulevat puolisot voivat sopia aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain valinnasta tai vaihtamisesta, edellyttäen, että sovellettava laki on jokin seuraavista:
  - a) sen valtion laki, jossa puolisoilla tai tulevilla puolisoilla tai toisella heistä on asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä; tai
  - b) sen valtion laki, jonka kansalainen toinen puolisoista tai tulevista puolisoista on sopimuksen tekohetkellä.
2. Elleivät puolisot toisin sovi, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen avioliiton aikana vaikuttaa ainoastaan vastaisuudessa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu sovellettavan lain taannehtiva vaihtaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti aiemmin sovellettuun lakiin perustuviin kolmansien osapuolten oikeuksiin.

*23 artikla***Sovellettavan lain valintaa koskevan sopimuksen muodollinen pätevyys**

1. Edellä 22 artiklassa tarkoitettu sopimus on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta.
2. Jos sen jäsenvaltion laissa, jossa molemmilla puolisoilla on asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, säädetään muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava kyseisiä vaatimuksia.
3. Jos puolisoiden asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden laissa on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lain vaatimukset.
4. Jos puolisoista vain toisen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.

*24 artikla***Hyväksyntä ja aineellinen pätevyys**

1. Lainvalintasopimuksen tai jonkin sen sopimusehdon olemassaolo ja pätevyys määräytyvät sen lain mukaan, jota lainvalintasopimukseen tai sopimusehtoon olisi 22 artiklan nojalla sovellettava, jos sopimus tai ehto olisi pätevä.

2. Jos olosuhteista kuitenkin ilmenee, että puolison menettelyn vaikutusten määrittäminen 1 kohdassa tarkoitetun lain mukaan ei olisi kohtuullista, tämä puoliso voi osoittaaakseen, ettei ole antanut hyväksyntäänsä, vedota sen maan lakiin, jossa hänen asuinpaikkansa on sillä hetkellä, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

25 artikla

Avioehtosopimuksen muodollinen pätevyys

1. Avioehtosopimus on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, jonka tuloksena on sopimuksen pysyvä tallenne.

2. Jos sen jäsenvaltion laissa, jossa molemmilla puolisoilla on asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, säädetään muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava kyseisiä vaatimuksia.

Jos puolisoitten asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden laissa on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lain vaatimukset.

Jos puolisoista vain toisen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.

3. Jos aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa laissa säädetään muita muotovaatimuksia, on sovellettava näitä vaatimuksia.

26 artikla

Sovellettava laki, jos asianosaiset eivät ole tehneet valintaa

1. Ellei 22 artiklan mukaista lainvalintasopimusta ole tehty, aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan sen valtion lakia,

a) jossa on puolisoitten ensimmäinen yhteinen asuinpaikka avioitumisen jälkeen tai, jos se ei ole mahdollista;

b) jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat avioitumishetkellä tai, jos se ei ole mahdollista;

c) johon puolisoilla yhdessä on läheisin liittymä avioitumishetkellä ottaen huomioon kaikki olosuhteet.

2. Jos molemmat puoliset ovat avioitumishetkellä useamman kuin yhden saman valtion kansalaisia, sovelletaan ainoastaan 1 kohdan a ja c alakohdan säännöksiä.

3. Oikeusviranomainen, jolla on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevia asioita, voi poikkeustapauksissa jommankumman puolison hakemuksesta päättää, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki on toisen valtion laki kuin sen, jonka lakia sovellettaisiin 1 kohdan a alakohdan nojalla, jos hakija osoittaa, että

a) puolisoilla oli viimeinen yhteinen asuinpaikka tuossa toisessa valtiossa huomattavasti pidemmän ajan kuin 1 kohdan a alakohdan mukaisesti nimetyssä valtiossa; sekä

b) kumpikin puoliso oli tukeutunut tuon toisen valtion lakiin järjestäessään tai suunnitellessaan varallisuussuhteitaan.

Tuon toisen valtion lakia sovelletaan avioliiton solmimisesta lähtien, paitsi jos toinen puolisoista ei suostu tähän. Jälkimmäisessä tapauksessa tuon toisen valtion lain vaikutus alkaa siitä, kun viimeinen yhteinen asuinpaikka oli perustettu tuohon toiseen valtioon.

Tuon toisen valtion lain soveltaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti kolmansien osapuolten oikeuksiin, jotka perustuvat 1 kohdan a alakohdan nojalla sovellettuun lakiin.

Tätä kohtaa ei sovelleta, jos puoliset ovat tehneet avioehtosopimuksen ennen viimeisen yhteisen asuinpaikkansa perustamista tuohon toiseen valtioon.

27 artikla

Sovellettavan lain soveltamisala

Sen lain säännösten mukaisesti, jota tämän asetuksen nojalla sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin, määräytyvät muun muassa seuraavat seikat:

- a) joko toisen tai kummankin puolison omaisuuden luokittelu eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen jälkeen;
- b) omaisuuden siirtäminen omaisuuslajista toiseen;
- c) puolison vastuu toisen puolison veloista ja vastuista;
- d) joko toisen tai kummankin puolison valtuudet, oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat omaisuutta;
- e) aviovarallisuussuhteiden purkaminen ja omaisuuden ositus, jako tai myynti;
- f) aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin; ja
- g) avioehtosopimuksen aineellinen pätevyys.

28 artikla

Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin

1. Sen estämättä, mitä 27 artiklan f alakohdassa säädetään, puoliso ei voi vedota puolisoitten välisiin aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaan lakiin kolmanteen osapuoleen nähden kolmannen osapuolen ja jommankumman tai kummankin puolison välisessä riidassa, paitsi jos kolmas osapuoli oli tietoinen tai jos hänen olisi asianmukaista huolellisuutta noudattaen pitänyt olla tietoinen kyseisestä laista.

2. Kolmannen osapuolen katsotaan olevan tietoinen aviovarallisuussuhteisiin sovellettavasta laista, jos

- a) kyseinen laki on
  - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen oikeustoimeen;
  - ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on asuinpaikka; tai
  - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee;
- tai
- b) jompikumpi puolisoista on noudattanut sovellettavia aviovarallisuussuhteiden ilmoittamisen tai rekisteröinnin vaatimuksia ja näihin vaatimuksiin sovellettava laki on
  - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen oikeustoimeen;

- ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on asuinpaikka; tai
  - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee.
3. Jos puoliso ei voi 1 kohdan nojalla vedota puolisoiden välisiin aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaan lakiin kolmanteen osapuoleen nähden, aviovarallisuussuhteiden vaikutukset kolmanteen nähden määräytyvät
- a) sen valtion lain mukaan, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen liiketoimeen; tai
  - b) kiinteää omaisuutta tai rekisteröityä omaisuutta tai rekisteröityjä oikeuksia koskevissa tapauksissa sen valtion lain mukaan, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee tai jossa omaisuus tai oikeudet on rekisteröity.

29 artikla

Esineoikeuksien muuntaminen

Jos henkilö vetoaa esineoikeuteen, johon hänellä on oikeus aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain nojalla, ja sen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa oikeuteen vedotaan, ei tunne kyseistä esineoikeutta, kyseinen oikeus on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan muunnettava lähinnä vastaavaksi kyseisen valtion lain mukaiseksi esineoikeudeksi ottaen huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä sen vaikutukset.

30 artikla

Kansainvälisesti pakottavat säännökset

1. Mikään tässä asetuksessa ei estä soveltamasta tuomioistuinvaltion lain kansainvälisesti pakottavia säännöksiä.
2. Kansainvälisesti pakottavat säännökset ovat säännöksiä, joiden noudattamista jokin jäsenvaltio pitää niin olennaisen tärkeänä yleisten etujensa, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmänsä, turvaamiseksi, että niitä on sovellettava kaikissa niiden soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa riippumatta siitä, mitä lakia aviovarallisuuteen sovellettaisiin muutoin tämän asetuksen nojalla.

31 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet (*ordre public*)

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvän lain säännöstä voidaan kieltäytyä soveltamasta ainoastaan, jos soveltaminen on selvästi vastoin tuomioistuinjäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

32 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen (*renvoi*) poissulkeminen

Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia oikeussääntöjä lukuun ottamatta kyseisen maan kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä.

33 artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – alueellinen lainvalinta

1. Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava sellaisen valtion lakia, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, tämän valtion sisäisten lainvalintasääntöjen mukaan määräytyy, minkä alueellisen yksikön oikeussääntöjä sovelletaan.
2. Jos tällaisia sisäisiä lainvalintasääntöjä ei ole, sovelletaan seuraavaa:
  - a) kun sovellettava laki määräytyy puolisoiden asuinpaikkaa koskevien säännösten nojalla, viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa puolisoilla on asuinpaikka;
  - b) kun sovellettava laki määräytyy puolisoiden kansalaisuutta koskevien säännösten nojalla, viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, johon puolisoilla on läheisin liittymä;
  - c) kun sovellettava laki määräytyy jonkin sellaisen säännöksen nojalla, jossa viitataan liittymäperusteena muihin tekijöihin, viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa kyseinen muu tekijä sijaitsee.

34 artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – henkilöiden välinen lainvalinta

Jos valtiossa on kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin aviovarallisuussuhteiden osalta, viittauksia kyseisen valtion lakiin pidetään viittauksina tässä valtiossa voimassa olevien sääntöjen määrittämään oikeusjärjestelmään tai säännöstöön. Jos tällaisia sääntöjä ei ole, sovelletaan oikeusjärjestelmää tai säännöstöä, johon perittävällä oli läheisin liittymä.

35 artikla

Tämän asetuksen soveltamatta jättäminen sisäisessä lainvalinnassa

Jäsenvaltion, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, ei tarvitse soveltaa tätä asetusta lainvalintaan yksinomaan tällaisten alueellisten yksiköiden välillä.

IV LUKU

PÄÄTÖSTEN TUNNUSTAMINEN, TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

36 artikla

Tunnustaminen

1. Jäsenvaltiossa annettu päätös tunnustetaan toisissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.

2. Asianosainen, joka asettaa kysymyksen päätöksen tunnustamisesta varsinaiseksi riidan kohteeksi, voi pyytää 44–57 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti päätöksen tunnustamista.

3. Jos päätökseen vedotaan jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa ja tuon asian ratkaisu riippuu siitä, onko päätös tunnustettava, on kyseinen tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

37 artikla

Tunnustamatta jättämisen perusteet

Päätöstä ei tunnusteta, jos

- a) tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), jossa tunnustamista pyydetään;
- b) päätös on tehty vastaajan poissa ollessa eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole riitauttanut päätöstä, vaikka olisi voinut niin tehdä;
- c) päätös on ristiriidassa sellaisen päätöksen kanssa, joka on annettu oikeudenkäynnissä samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään;
- d) päätös on ristiriidassa samaa asiaa koskevassa ja samojen asianosaisten välisessä oikeudenkäynnissä toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa annetun aiemman päätöksen kanssa ja aiemmin tehty päätös täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään.

38 artikla

Perusoikeudet

Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tämän asetuksen 37 artiklaa siten, että ne kunnioittavat perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita, erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa.

39 artikla

Kielto tutkia uudelleen päätöksen antaneen tuomioistuimen toimivaltaa

1. Sen tuomioistuimen toimivaltaa, joka on antanut päätöksen alkuperäjäsenvaltiossa, ei saa tutkia uudelleen.
2. Edellä 37 artiklassa tarkoitettua oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa kieltäytymisperustetta ei sovelleta 4–11 artiklan säännöksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa.

40 artikla

Kielto tutkia uudelleen asiaratkaisua

Jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen asiaratkaisua ei saa missään tapauksessa tutkia uudelleen.

*41 artikla***Tunnustamiskäsittelyn keskeyttäminen**

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos päätökseen on haettu muutosta alkuperäjäsenvaltiossa varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

*42 artikla***Täytäntöönpanokelpoisuus**

Jäsenvaltiossa tehty ja siellä täytäntöönpanokelpoinen päätös on täytäntöönpanokelpoinen toisessa jäsenvaltiossa, kun päätös on jonkun asianosaisen hakemuksesta julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi siellä 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

*43 artikla***Kotipaikan määrittäminen**

Ratkaistakseen 44–57 artiklassa tarkoitettua menettelyä sovellettaessa, onko asianosaisen kotipaikka täytäntöönpanojäsenvaltiossa, tuomioistuimen on sovellettava kyseisen jäsenvaltion kansallista lakia.

*44 artikla***Paikallisten tuomioistuinten toimivalta**

1. Hakemus päätöksen julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi on toimitettava täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimelle tai toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka kyseinen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.
2. Alueellinen toimivalta määräytyy sen asianosaisen kotipaikan mukaan, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, tai täytäntöönpanopaikkakunnan perusteella.

*45 artikla***Menettely**

1. Hakumenettelyyn sovelletaan täytäntöönpanojäsenvaltion lakia.
2. Hakijalla ei edellytetä olevan postiosoitetta tai valtuutettua edustajaa täytäntöönpanojäsenvaltiossa.
3. Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:
  - a) päätöksen jäljennös, joka täyttää päätöksen virallisuuden toteamisen edellytykset;
  - b) todistus, jonka alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen on antanut 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen laaditulla lomakkeella, tämän kuitenkin rajoittamatta 46 artiklan soveltamista.

46 artikla

Todistuksen toimittamatta jättäminen

1. Jollei 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua todistusta toimiteta, tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen voi asettaa sen toimittamiselle määräajan tai hyväksyä vastaavan asiakirjan tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa hakijan todistuksen toimittamisvelvollisuudesta.
2. Asiakirjoista on toimitettava käännös tai translitterointi, jos tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen sitä vaatii. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön tekemä, jolla on kelpoisuus käännösten tekemiseen jossakin jäsenvaltiossa.

47 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen

Päätös julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 45 artiklassa säädetyt muodollisuudet on täytetty, eikä 37 artiklassa säädettyjä tunnustamatta jättämisen perusteita tutkita. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi.

48 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehdyn päätöksen tiedoksi antaminen

1. Hakijalle on viivytyksettä annettava tiedoksi täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehty päätös täytäntöönpanojäsenvaltion laissa säädetyin menettelyin mukaisesti.
2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen on annettava tiedoksi sille asianosaiselle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätös on liitettävä tiedoksiantoon, jos sitä ei jo ole annettu kyseiselle asianosaiselle tiedoksi.

49 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku

1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta päätökseen, joka on tehty täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta.
2. Muutoksenhaku on osoitettava tuomioistuimelle, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.
3. Muutoksenhaku on käsiteltävä kontradiktorista menettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti.
4. Jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jää saapumatta muutoksenhakutuomioistuimen käsittelyyn, joka koskee hakijan tekemää muutoksenhakua, sovelletaan 16 artiklan säännöksiä, vaikka sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei olisikaan missään jäsenvaltiossa.
5. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Jos sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa päätös julistettiin täytäntöönpanokelpoiseksi, muutoksenhaku aika on 60 päivää siitä päivästä, jona päätös on joko annettu tiedoksi hänelle henkilökohtaisesti tai toimitettu hänen asuinpaikkaansa. Tätä määräaikaa ei voida pidentää välimatkan perusteella.

50 artikla

Menettely muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi

Muutoksenhaun johdosta tehty päätös voidaan riitauttaa ainoastaan menettelyllä, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.

51 artikla

Tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen epääminen tai täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen kumoaminen

Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 49 tai 50 artiklan mukaisesti, voi evätä tai kumota päätöksen julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan jollakin 37 artiklassa mainituista perusteista. Sen on tehtävä päätöksensä viipymättä.

52 artikla

Asian käsittelyn keskeyttäminen

Tuomioistuin, jolta on haettu muutosta 49 tai 50 artiklan mukaisesti, keskeyttää asian käsittelyn sen asianosaisen pyynnöstä, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jos päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus alkuperäjäsenvaltiossa on muutoksenhaun vuoksi keskeytetty.

53 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

1. Jos päätös on tunnustettava tämän luvun mukaisesti, mikään ei estä hakijaa tekemästä pyyntöä täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin tai turvaamistoimiin ryhtymisestä, vaikka 46 artiklan mukaista julistusta päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta ei ole annettu.
2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen oikeuttaa ilman eri toimenpiteitä ryhtymään turvaamistoiimiin.
3. Ennen kuin 49 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyyn päätökseen sovellettava muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ja ennen kuin mahdollisen muutoksenhaun johdosta on annettu ratkaisu, sen asianosaisen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, omaisuuteen saa kohdistaa ainoastaan turvaamistoimia.

54 artikla

Osittainen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Jos päätöksellä on ratkaistu useampia vaatimuksia ja jos sitä ei kaikkien vaatimusten osalta voida julistaa täytäntöönpanokelpoiseksi, tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä tämä yhden tai useamman vaatimuksen osalta.
2. Hakija voi pyytää, että täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen rajoitetaan päätöksen tiettyihin osiin.

55 artikla

Oikeusapu

Hakijalla, joka on saanut alkuperäjäsenvaltiossa oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai kustannusten suorittamisesta täysimääräisesti tai osittain, on täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä oikeus saada täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisesti laajinta mahdollista oikeusapua tai laajin vapautus kulujen tai kustannusten suorittamisesta.

56 artikla

Vakuuden, takuun tai talletuksen kieltö

Asianosaiselta, joka jäsenvaltiossa pyytää toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai täytäntöönpanoa, ei saa vaatia minkäänlaista vakuutta, takuuta tai talletusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänen kotipaikkansa tai asuinpaikkansa ei ole täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

57 artikla

Maksun tai veron kieltö

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä ei saa täytäntöönpanojäsenvaltiossa periä mitään riidan kohteen arvon mukaan määräytyvää maksua tai veroa.

V LUKU

VIRALLISET ASIAKIRJAT JA TUOMIOISTUIMESSA TEHDYT SOVINNOT

58 artikla

Virallisten asiakirjojen hyväksyminen

1. Jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima, kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa, tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa oleva vaikutus edellyttäen, että se ei ole selvästi vastoin asianomaisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

Henkilö, joka aikoo käyttää virallista asiakirjaa toisessa jäsenvaltiossa, voi pyytää virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa laativaa viranomaista täyttämään 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen laaditun lomakkeen, jossa kuvaillaan virallisen asiakirjan todistusvoima alkuperäjäsenvaltiossa.

2. Virallisen asiakirjan oikeellisuus riitautetaan alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa, ja sitä koskeva päätös tehdään kyseisen valtion lain mukaisesti. Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei ole todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

3. Viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet riitautetaan tämän asetuksen nojalla toimivaltaisissa tuomioistuimissa, ja sitä koskevat päätökset tehdään III luvun perusteella sovellettavan lain mukaisesti. Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei ole riitautetun asian osalta todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

4. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu viralliseen asiakirjaan aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita koskevasta kysymyksestä, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tuon kysymyksen.

59 artikla

Virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen virallinen asiakirja on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Edellä olevaa 45 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa virallisen asiakirjan laatineen viranomaisen on kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta annettava todistus 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen hyväksytyllä täytäntöönpanosäädöksellä vahvistetulla lomakkeella.
3. Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 49 tai 50 artiklan nojalla, voi evätä tai kumota virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

60 artikla

Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset tuomioistuimessa tehdyt sovinnot on julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Edellä olevaa 45 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa on tuomioistuimen, joka hyväksyi sovinnon tai jossa se tehtiin, kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta annettava todistus 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen hyväksytyllä täytäntöönpanosäädöksellä vahvistetulla lomakkeella.
3. Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 49 tai 50 artiklan nojalla, voi evätä tai kumota tuomioistuimessa tehdyn sovinnon julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan, jos tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

VI LUKU

YLEISET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

61 artikla

Laillistaminen ja muut vastaavat muodollisuudet

Tässä asetuksessa tarkoitetuilta, jäsenvaltiossa annetuilta asiakirjoilta ei vaadita laillistamista eikä muuta vastaavaa muodollisuutta.

62 artikla

Suhde nykyisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin

1. Tämä asetus ei vaikuta sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskevien kahden- tai monenvälisten sopimusten ja yleissopimusten soveltamiseen, joiden sopimuspuolena yksi tai useampi jäsenvaltio on tätä asetusta annettaessa, tai SEUT 331 artiklan 1 kohdan toisen tai kolmannen alakohdan nojalla annettuun päätökseen sanotun kuitenkaan rajoittamatta SEUT 351 artiklan mukaisten jäsenvaltioiden velvoitteiden soveltamista.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tällä asetuksella on jäsenvaltioiden välillä etusija niiden välillä tehtyihin sopimuksiin nähden, siltä osin kuin sopimukset koskevat tällä asetuksella säänneltyjä asioita.

3. Tällä asetuksella ei estetä seuraavien sopimusten sopimuspuolina olevia jäsenvaltioita edelleen soveltamasta kyseisiä sopimuksia, siltä osin kuin niissä määrätään, että aviovarallisuussuhteisiin liittyvissä asioissa annettujen päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksinkertaistetulla ja nopeutetulla menettelyllä: avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävä Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006; perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskeva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 19 päivänä marraskuuta 1934 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna kesäkuussa 2012; sekä yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 11 päivänä lokakuuta 1977 tehty sopimus.

63 artikla

Yleisön saataville asetettavat tiedot

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle lyhyt yhteenveto aviovarallisuussuhteisiin liittyvistä kansallisista säädöksistään ja menettelyistään, mukaan lukien tiedot siitä, minkä tyypisillä viranomaisilla on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevilla asioilla, ja tiedot 28 artiklassa tarkoitetuista vaikutuksista suhteessa kolmansiin osapuoliin, tietojen asettamiseksi yleisön saataville siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa.

Jäsenvaltioiden on pidettävä nämä tiedot jatkuvasti ajan tasalla.

64 artikla

Yhteystietojen ja menettelyjen ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 29 päivään huhtikuuta 2018 mennessä
  - a) tuomioistuimet tai viranomaiset, joilla on toimivalta käsitellä 44 artiklan 1 kohdan mukaisia täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevia hakemuksia ja 49 artiklan 2 kohdan mukaisia tällaisista hakemuksista tehtyjä päätöksiä koskevia muutoksenhakuja;
  - b) 50 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista myöhemmistä muutoksista näihin tietoihin.

2. Komissio julkaisee 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, lukuun ottamatta 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tuomioistuinten ja viranomaisten osoitteita ja muita yhteystietoja.
3. Komissio saattaa kaikki 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.

65 artikla

Sellaisen luettelon laatiminen ja myöhempi muuttaminen, joka sisältää 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettavat tiedot

1. Komissio laatii jäsenvaltioiden ilmoitusten pohjalta 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua luettelon muista viranomaisista ja oikeusalan ammattihenkilöistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista kyseiseen luetteloon sisältyviin tietoihin myöhemmin tehtävistä muutoksista. Komissio muuttaa luetteloa vastaavasti.
3. Komissio julkaisee luettelon ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
4. Komissio saattaa kaikki 1 ja 2 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville myös muilla asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.

66 artikla

Sellaisten todistusten ja lomakkeiden laatiminen ja myöhempi muuttaminen, joita tarkoitetaan 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 58, 59 ja 60 artiklassa

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädökset 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 58, 59 ja 60 artiklassa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimisesta ja myöhemmästä muuttamisesta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

67 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

68 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään 29 päivänä tammikuuta 2027. Kertomukseen liitetään tarvittaessa tämän asetuksen mukauttamiseen tähtäviä ehdotuksia.
2. Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen 9 ja 38 artiklan soveltamisesta viimeistään 29 päivänä tammikuuta 2024. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti sitä, missä määrin kyseisillä artikloilla on varmistettu oikeussuojan saatavuus.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kertomuksia varten jäsenvaltioiden on annettava komissiolle asiaankuuluvat tiedot tämän asetuksen soveltamisesta niiden tuomioistuimissa.

69 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan 29 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin, virallisesti laadittuihin tai rekisteröityihin virallisiin asiakirjoihin ja tuomioistuimissa hyväksytyihin tai tehtyihin sovintoihin, jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu.
2. Jos oikeudenkäynti alkuperäjäsenvaltiossa on pantu vireille ennen 29 päivää tammikuuta 2019, kyseisen päivän jälkeen tehdyt päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön IV luvun säännösten mukaisesti, kunhan asiassa sovelletut toimivaltasäännöt vastaavat II luvussa vahvistettuja sääntöjä.

3. Asetuksen III luvun säännöksiä sovelletaan vain sellaisiin henkilöihin, jotka ovat avioituneet tai valinneet aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain 29 päivän tammikuuta 2019 jälkeen.

70 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. Tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioissa, jotka osallistuvat päätöksellä (EU) 2016/954 annetun luvan mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla asioissa, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin ja kattavat sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset

Sitä sovelletaan 29 päivästä tammikuuta 2019 alkaen, lukuun ottamatta 63 ja 64 artiklaa, joita sovelletaan 29 päivästä huhtikuuta 2018 alkaen, ja 65, 66 ja 67 artiklaa, joita sovelletaan 29 päivästä heinäkuuta 2016 alkaen. Niiden osallistuvien jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat tiiviimpään yhteistyöhön SEUT 331 artiklan 1 kohdan toisen tai kolmannen alakohdan mukaisesti hyväksytyyn päätöksen nojalla, tätä asetusta sovelletaan kyseisessä päätöksessä ilmoitetusta päivästä lähtien.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan osallistuvissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Luxemburgissa 24 päivänä kesäkuuta 2016.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. G. KOENDERS
